



Ale ovocím Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, dobrota, dobrotivosť, vernosť, krotkosť a zdržanlivosť; proti takým veciam nieto zákona. Galatským 5:22–23

Písmo hovorí, že proti takým veciam, ako je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, dobrota, dobrotivosť, vernosť, krotkosť a zdržanlivosť niet zákona. Asi málokto by mohol proti tomuto tvrdeniu niečo namietat'. Ťažko by našiel niekto chybu na týchto vlastnostiach kresťanovho charakteru. Ten, ktorý sa vo svojom živote vyznačuje týmito vlastnosťami, ktoré, ako hovorí Písmo, sú ovocím Ducha, je na radosť a potešenie predovšetkým Bohu, iným a aj samému sebe.

Radostné je vidieť Božiu milosť a poznať, že v našom živote, službe a v prinášaní ovocia je niečo, čo nepochádza z nás samotných, ale z Ježiša Krista. V tejto súvislosti si živo spomínam na udalosť, ktorá sa mi stala nejakú dobu po znovuzrození.

Cestoval som železnicou do vzdialenejšieho mesta. Pre zaneprázdnenosť som mal málo času naobedovať sa v jedálni u nás na pracovisku a pretože som nechcel riskovať zmeškanie spoja, rozhodol som sa, že sa potom narýchlo, „na stojáka“, naobedujem v staničnom bufete, o ktorom som vedel, že sa tam podáva široký výber teplých jedál. Len čo som sa pustil do jedla, zrazu sa predomnou na druhej strane stojana, akoby vyrástol zo zeme, objavil človek a hneď spustil na mňa príval otázok, na ktoré vlastne ani nečakal odpoveď. Bol to výrečný muž, ale to, čo vlastne chcel, mal napísané v očiach. Bolo z nich vidieť, o čo mu v skutočnosti ide. Zračil sa z nich hlad – hlad a neskrývaná túžba po jedle. Nakoniec sa dostal aj k tejto podstate.

„Nekúpili by ste mi, prosím vás, polievku.... kapustovú s párkom a ... a jeden rožok?“

„Máte hlad?“ Opýtal som sa ho, aby som niečo aj ja povedal, hoci som veľmi dobre vedel, že je to úplne zbytočná otázka.

„Áno, ... nejedol som už ... už dlhšiu dobu... .“

„Kúpim. Podťe k pultu a vyberte si aj ďalšie jedlo.“

„Vy mi kúpite kompletný obed?“ Prekvapila ho moja odpoveď. A akoby sa zľakol, či to myslím naozaj vážne, či sa mu to len nezdá.

„Áno, podťe a vyberte si aj ďalšie jedlo.“

„Segedínsky guľáš!“ – vyhrklo z neho a išli sme k obslužnému pultu.

Keď sme potom spolu stáli oproti sebe a konzumovali jedlo, neustále mi d'akoval. A vtedy vlastne, počas jeho až prehojného d'akovania, som si uvedomil skutočnosť a pravdu o sebe samom, o Bohu, v ktorého som uveril a ku ktorému som sa obrátil.

„Ned'akujte mne. Vďaka patrí Ježišovi Kristovi, v ktorého som uveril.“ A počas jedla som mu zvestoval evanjelium Ježiša Krista a stručne som mu vyrozprával svoj príbeh a svedectvo obrátenia.

„Je to Ježiš Kristus, vďaka ktorému máte dnes teplý kompletný obed.“

Bola to situácia na vynaučenie pre nás oboch. Neviem povedať, či nie viac na moje vynaučenie. Uvedomil som si sám seba. Kto som dnes, teraz!? Predtým, ako som uveril, moje srdce bolo zatvrdené a uzavreté voči takýmto ľuďom a takýmto prosbám. Predtým, možno, ešte ako tak by som mu bol prispel na ten jeden rožok. Ale kompletný obed? To nie! Predtým.

Ovocie Ducha pozostáva z kvality charakteru, ktorý znovuzrodený má práve preto, že je novým stvorením v Kristovi. Podstata ovocie Ducha nie je v tom, čo robíme, ale v tom, kto teraz sme. Nesieme ovocie Ducha preto, lebo sme novým stvorením v Kristovi.

V pravom duchovnom ovocí je obsiahnuté a zrejmé aj vedomie toho, že všetky víťazstvá nad hriechom a samým sebou sú zásluhou Božej milosti, a iba milosti. Potrebujeme vyznať na Božiu slávu, že sa v našom charaktere udiali zmeny. Z toho, že sa meníme na Kristov obraz a charakter, by sme sa mali vždy radovať a vydávať svedectvo o tejto Božej milosti pri nás. Duchovný človek nie je namyslený a pyšný sám na seba, pretože vie, že má ešte dosť rezerv a priestoru, aby rástol v známosti Krista a v premene svojho charakteru. Zmeny v našom charaktere odhalí a zviditeľní skúška, ktorá prichádza neočakávane a nebadane.

Všetky vlastnosti charakteru zahrnuté v „ovocí“ by mali byť u veriaceho rovnako prítomné. Ani o jednej vlastnosti sa nedá povedať, že je dôležitejšia viac ako iná. Všetky tvoria jeden celok a

mali by byť spoločne aj prítomné.

V ničom inom nie je pôvodný Boží obraz tak výrazne a nádherne zjavený, ako v schopnosti milovať, teda v láske. Ona je prirodzenou vlastnosťou človeka, lebo Boh stvoril človeka na svoj obraz a Boh je láska. Pádom človeka nebola v ľudskej prirodzenosti láska vyslovene úplne zničená a anulovaná. Svet pozná lásku v rôznej forme. Vie milovať, ale rovnako v rôznom stupni ju znehodnocuje a zatláča. Stretávame ľudí, ktorí síce neuverili v Krista, no milujú iných prirodzenou láskou a to dosť výrazne a vedia sa aj obetovať, vedia priniesť veľké obete pre iných. Aj neveriaci ľudia vedia byť jemní, nežní a láskaví. Lásku by sme si však nikdy nemali zamieňať za sentimentalitu.

Prirodzená láska a to aj u kresťanov, ktorá nie je ovocím Ducha, je viac-menej ľudský cit, ktorým sa prejavuje prirodzená náklonnosť k iným, bez zámeru osláviť Boha. Božia láska, ktorá je v nás vyliata skrze Jeho Ducha, je láska Otca, ktorý aj karhá a napráva, aby toto potom prinieslo trvale dobré výsledky v živote posvätenia.

Láska, ktorá je ovocím Ducha, umožňuje a vedie milovať aj nepriateľov, dobrorečiť tým, ktorí nás preklínajú, činiť dobre tým, ktorí nás nenávidia a modliť sa za tých, ktorí nás prenasledujú. To je viac než ľudský cit a milovanie tých, ktorí milujú nás. Máme preukazovať lásku, ktorá je „ovocím Ducha“, ktorá je prejavom milosti Božej pri znovuzrozenom a spočíva v naplnení Svätým Duchom. Takáto láska vyjadruje aj to, že sme naozaj deťmi nášho Otca, ktorý je v nebesiach.

Vo svete sme obklopení aj ľuďmi, ktorí nie sú našimi nepriateľmi. Neublížili nám a vedome by to ani neurobili a predsa ich okolie nemiluje. Jednoducho ich ostatní nemajú radi. Nie sú milovaní. Vedome a inštinktívne sa vyhýbame tým, ktorí sú nám nesympatickí. Bez ohľadu na sympatie, Božie dieťa (veriaci) má prejavovať v určitej miere lásku k ľuďom zo sveta. Mali by sme dbať na to, aby sme nepremeškali príležitosť prejaviť im lásku, ktorá je ovocím Ducha. Prejavovať im lásku praktickými činmi, lásku v praxi, v konkrétnych životných situáciách.

Láska k nemilovaným je silným svedectvom pre tých, ktorých svet odmieta a odvrhol ich. V

takejto láske veriaci je schopný vstúpiť do prostredia zamrežovaných okien a dverí, milovať a slúžiť tým, ktorí sú tam umiestnení. Nepotrebujeme ísť ani do zahraničia. Nemilovaných je dosť aj u nás doma.

Moc tohto ovocia je veľmi osobná. Takáto láska mení povahu a charakter toho, koho miluje. Je dosť svedectiev obrátených, ktorí hovoria, že prišli k viere v Krista práve skrze to, že videli lásku a boli zahrnutí láskou práve tými, ktorí im zvestovali evanjelium Ježiša Krista.

Podobne ako s láskou je to aj s radosťou. Existuje aj prirodzená radosť, ktorá nemusí byť ovocím Ducha. Existuje prirodzená radosť z krásy, prírody, umenia, priateľstva, z tvorby a pracovných výsledkov, radosť z jedla a toho, čo nazývame užívaním si života, a pod. Ale aj túto vlastnosť nachádzame u neveriacich. Môžeme byť spokojní a radovať sa z rôznych vecí. Pominuteľnosť je však spoločným znakom každého druhu prirodzenej radosti. Z krásy sa nedokážeme radovať trvale. Krása nám pomaly zovšednie a stáva sa samozrejmosťou, ako aj iné zdroje prirodzenej radosti. Aj radosť z dobrého zdravia je prejav prirodzenej radosti – na ktorej nie je nič zlé, no nie je ovocím Ducha. Ale nič nás tak nenaplní ako radosť, ktorá je ovocím Ducha, a ktorá je odlišná od prirodzenej radosti.

Hovorili sme už o tom, že duchovné ovocie, o ktorom je teraz reč, pochádza z nového, Kristovho života, ktorý skrze Ducha prebýva v znovuzrozenom. Tak aj radosť veriaceho je zakotvená v Kristovi, v Kristovej radosti, ako zdroji večného života.

Radosť nášho Pána Ježiša Krista vychádzala z konania Otcovej vôle a diela, ktoré mu On pripravil. V Evanjeliu podľa Jána v 15 kapitole je v podobenstvách opísaná radosť z hľadania, nájdenia a záchrany stratených. S týmto cieľom Otec poslal Syna na túto zem. Jeho radosť z hľadania a nachádzania stratených by mala byť nájdená aj v našom živote. Radosť pri šírení evanjelia, radosť z asistencie Svätému Duchu pri záchrane stratených, je trvalá radosť z Boha. Radovať sa z milosti Božej, ktorú Boh zjavuje pri nás osobne a aj pri zvestovaní evanjelia iným.

Radosť z odpustenia hriechov a zmierenia s Bohom sa nedá skryť. Poznáme to u seba, vidíme to u iných a vždy je to rovnaké: Radosťou vysvietená, vyžiarená tvár novozrodeného človeka, ktorý sa stal novým stvorením v Kristovi.

Keď sa sedemdesiat učeníkov vrátilo z misie, na ktorú ich Pán poslal, Ježiš zaplesal v duchu. Zaradoval sa z vlastností Boha, svojho Otca. Nie iba preto, čo Otec urobil skrze sedemdesiatich, ale kvôli tomu, akým Otec je (Lk 10:21). Kristova radosť má byť aj naša radosť. Plná radosť Božích detí je v Otcovi, v Bohu, v jeho vlastnostiach, kým On je. Radosť, ktorá je ovocím Ducha, je najvýraznejšia a najzrejmějšía v ťažkých životných situáciách.

Mnohí radostní ľudia, keď si ich pozornejšie všímame, pôsobia síce radostne, ale chýba im vnútorný pokoj. Človek potrebuje vnútorný pokoj. Skutočný vnútorný trvalý pokoj je však založený na Bohu a v Bohu. Je založený na skale vekov tak, ako píše prorok Izaiáš: „Človeka, ktorého myseľ je opretá na teba, Bože, zachováš v pokoji, áno, v pokoji, lebo sa nadeje na teba“ (Izaiáš 26:3).

Človek žijúci bez Boha, aj keď nespácha nejaký závažný trestný čin, nemá vo svojom vnútri pokoj a tento vnútorný pokoj nenachádza trvale v ničom a nijakým spôsobom, lebo „bezbožní nemajú pokoja, hovorí môj Boh“ píše prorok Izaiáš (Izaiáš 57:21). Je to tým, že sú vo svojej podstate vzbúrenci voči Bohu a ich svedomie je znečistené vinou a hriechom. Žijú život, ktorý nie je v súlade s Božou vôľou.

Skutočný pokoj duše prichádza skrze zmierenie s Bohom a odpustenie hriechov, skrze vieru v

Ježiša Krista, v jeho obeť a preliatu krv na golgotskom kríži. Vnútorňý pokoj človeka prichádza ako utíšenie svedomia po odpustení hriechov. Tento pokoj, ktorý plynie z uverenia v Ježiša Krista, je práca Svätého Ducha, je jeho ovocím. Je to pokoj Ducha. On nás vedie ku Kristovi a dáva nám vnútorné svedectvo a uistenie, že sme prijatí, milovaní, a že sme sa stali Božími deťmi. Tento skutočný vnútorný pokoj prameniáci zo zmierenia s Bohom a z viery v Krista poznajú všetci znovuzrodení.

Pokoj Ducha znamená viac než len mať pokoj s Bohom skrze zmierenie. Znamená to vlastniť tento Boží pokoj. Je to pokoj, ktorý pochádza z Krista prebývajúceho v nás: „... svoj pokoj vám dávam; nie tak, ako dáva svet, ja vám dávam“ (Ján 14:27) – hovorí Pán. Veriaci, ktorý má tento Kristov pokoj v sebe, ho môže aj šíriť vo svojom okolí – a tým môže sám byť zdrojom skutočného pokoja.

Zhovievavosť ako ovocie Ducha je niekedy alebo niekde, prekladaná ako trpezlivosť. Či toto ovocie nazveme zhovievavosť alebo trpezlivosť, nie je až tak podstatné, ale podstatné je, že je to vždy výborná vlastnosť charakteru veriaceho. Táto vlastnosť rastie, formuje a upevňuje sa cez rôzne životné situácie a skúšky. Svätý Duch produkuje vo veriacom zhovievavosť (alebo trpezlivosť) jednoducho tak, že nám dáva silu niesť niečo, najčastejšie niekoho, a my si zreteľne uvedomujeme, že to nie je z nás. Zhovievavosť nemôže byť získaná inak. U tých, čo nemusia nič znášať alebo zniesť, ktorých trpezlivosť nie je vyskúšaná, a ktorí neznášajú ťažkosti statočne, ešte sa neprejavuje ovocie Ducha. Duchovná zrelosť, ovocie, tieto vlastnosti charakteru sú formované a pretavované v stresových, neočakávaných a problémových situáciách. Ale aj prirodzených každodenných situáciách sú momenty, v ktorých sa prejavuje prítomnosť alebo neprítomnosť pravého duchovného ovocia zhovievavosti. Alebo aj to, či charakter veriaceho, v tej ktorej vlastnosti už „dozrel“. Toto ovocie je obzvlášť potrebné u služobníkov, ktorí stoja v službe vyučovania.

Jednou z vlastností nášho Boha je aj zhovievavosť: „... Hospodin..., dlho zhovievajúci...“ (Exodus 34:6) a tiež: „Neodkladá Pán ..., ale zhovieva...“, (2. Petrov 3:9). Preto tí, ktorí sú v Kristovi, zhovievavosť určite dosiahnu. Musia mať však ochotu prejsť „školou trpezlivosti“. Nadobúdanie zhovievavosti, trpezlivosti, môže byť u niekoho pomalé a spojené s ťažkosťami.

Pred niekoľkými dňami ma navštívil jeden milý brat. Pri rozhovore na terase nad šálkou teplého čaju sme sa dostali aj k našim rodinám. Pýtal som sa, ako sa darí jeho manželke. Porozprával mi, okrem iného, krátky príbeh, ktorý sa odohral na jej pracovisku.

„Bolo pre mňa veľmi zaujímavé počúvať, keď mi manželka rozprávala o situácii, ktorá sa jej stala na pracovisku. Prihovorila sa jej jedna spolupracovníčka s tým, že jej povedala:

„Dobre vyzeráš. Vyžaruje z teba pokoj a radosť. Vidno na tebe, že sa máš dobre, že máš dobrý život. Čím to je?“

Moja manželka jej na to dala, pre mňa, veľmi oslovujúcu odpoveď:

„Je to tým, lebo viem, že ma Boh miluje. To je kľúčom k tomu, že som taká, akú ma vidíš. Už si počula, že ťa Boh miluje, ale ty si to ešte neprijala za svoje. Prajem ti, aby si sa vydala touto cestou a spoznala, ako ťa Boh miluje a zverila mu svoj život.“

Moja manželka podáva evanjelium úplne inak ako ja. Hovorí tým, ktorí sú okolo nej, o tom, aký

je Boh dobrý, milostivý a milosrdný. Dokáže rozprávať o kráse vzťahu s Bohom, o tom, ako nás Boh miluje. Je trpezlivá. Zatiaľ čo ja som v tomto smere bol viac násilnejší. Po krátkom odovzdaní posolstva evanjelia som rýchlo prešiel k tomu, že ak sa človek neobráti k Bohu, čo ho potom čaká. Myslím, že som tým ľuďmi viac odplašil ako pritiahol. Som voči ľuďom málo trpezlivý a zhovievavý, lebo vlastne vidím, kam smeruje a kde končí ich životná cesta – a z toho asi pramení moja netrzeplivosť. Musím sa učiť byť zhovievavý a trpezlivý a netlačiť ľudí hneď do súdu.“

Často počujeme o niekom, že je „dobrý človek“. U mnohých z nich však vidíme, že „by mohli byť ešte lepší, keby boli naplnení Svätým Duchom“. Po svojom obrátení som aj ja počul medzi bratmi také vyjadrenie o niektorých neveriacich, že: „to je dobrý človek a ten by bol dobrým vzorom pre iných, príkladom, keby sa obrátil k Bohu, keby uveril“. Rozprávať sa s dobrými ľuďmi je potešením. Ich dobrotu, ako podstatu ich osobnosti, cítiť vo všetkom, čo robia a hovoria. Keď tu hovoríme o dobrote ako o ovocí Ducha, tak máme na mysli vlastnosti charakteru spaseného človeka, človeka veriaceho a naplneného Svätým Duchom. Niekedy je toto ovocie opisované ako vlídnosť.

Boh je dobrý a je zdrojom všetkej dobroty. Tí, ktorí sú naplnení Jeho Duchom, prejavujú dobrotu svojho nebeského Otca. Keď sme ochutnali a uvideli pri sebe Božiu dobrotu, dokážeme uvidieť aj dobrotu ľudí, ktorí sú posvätení Božím Duchom. Dokážeme uvidieť a rozlíšiť prirodzenú dobrotu od dobroty, ktorá je ovocím Ducha. S prirodzenou dobrotou nespasených je to vždy rovnaké, ako aj s inými prirodzenými vlastnosťami človeka. Aj prirodzená dobrota je charakterizovaná tým, že nenachádzame v nej ten základný prvok ovocia Ducha, ktorým je predovšetkým cieľ osláviť Boha.

Dobrotivosť ako ovocie je vlastne vlastnosť „dobroty“, je prejavovanie sa dobroty ako ovocia Ducha a vlastnosti charakteru v praxi. Dobrý človek, dobrota, túto svoju vlastnosť prejavuje svojimi skutkami, skutkami dobrotivosti, dobrotivosťou. Dobrotivosť je dobrota v činnosti, v akcii. Je to v zmysle Mt 7:11 „...o čo skôr dá váš Otec, ktorý je v nebesiach, dobré veci...“. Boh je dobrý, preto dáva dobré veci. Boh je dobrý a prejavom tejto Jeho podstaty, ktorú môžeme vnímať, prežívať, „ochutnať“, je Jeho dobrotivosť.

Ovocie pomenované slovom vernosť je niekedy chápané v zmysle viera, no ide skôr o takú vlastnosť, akou je spoľahlivosť, dôveryhodnosť. Viera je darom Ducha. Viera patrí medzi dary, nie medzi ovocie Ducha (1. Kor 12:9; Ef 2:8). Keď je v Rímskym 3:3 napísané: „...Či azda ich nevera zmarí vernosť Božiu?“ Písmo poukazuje na absolútnu spoľahlivosť, dôveryhodnosť Božieho charakteru (vernosť Božiu).

Vernosť je základnou kvalitou vzťahov bez ohľadu na to, či sa jedná o vzťahy vo svete alebo v cirkevnom spoločenstve, v tele Kristovom. Inými slovami povedané: každé spoločenstvo, ktoré má dobre a stabilne fungovať, musí byť založené na vernosti. Ľudia musia byť verní svojmu slovu, svojim sľubom a dohodám, ktoré dali a ktoré uzavreli. Neverný človek asi nenájde pravý pokoj. Jeho svedomie mu pripomína porušenie sľubu, dohody, daného slova. Aj stabilita rodiny je založená na vernosti a naplnení manželského sľubu.

Pán od svojich služobníkov požaduje a očakáva vernosť. Vernosť, ale rovnako aj nevernosť, nedodržanie slova, veľmi dobre poznajú služobníci, ktorí sú postavení do čela nejakých skupiniek alebo tímov. Nevernosť v dodržaní slova častokrát sťažuje zdravý život v spoločenstve. Vernosť sa má prejavovať aj v drobných pozemských každodenných veciach a situáciách. Iba ten, ako hovorí Písmo, kto je verný v malých veciach, dokáže byť verný aj vo veľkých.

Vernosť nie je prirodzenou vlastnosťou človeka. Prevrátenosť ľudskej prirodzenosti robí človeka prirodzene nespoľahlivým, neverným. Ak sa má z neverného človeka stať človek novej kvality a charakteru, musí „byť v Kristu“, zostávať v Kristu a chodiť Duchom. Cesta je známa – je to cesta uverenia v Ježiša Krista.

Krotkosť alebo tichosť ako vlastnosť krotkých alebo tichých môže byť aj v zdravých zboroch dosť vzácnou vlastnosťou. Krotký a tichý duch je vzácny pred Bohom (1. Pt 3:4). O Mojžišovi vieme, že Boh o ňom prehlásil, že bol najpokornejším, najkrotkejším človekom, ktorí boli na celej tvári zeme. Táto vlastnosť charakteru nového stvorenia v Kristu je v zreteľnom protiklade k ľuďom zo sveta, ktorých charakterizuje vzbura, nepodriadenosť, rebélia voči všetkému a každému.

Keď zvestujeme evanjelium, mali by sme hovoriť mierne, skromne, „s krotkou tichosťou a bázňou“ (1. Pt 3:15). Aj v tomto musíme rásť a prechádzať skúškami skrze životné situácie. Vyhrať diskusiu s niekým pri zvestovaní evanjelia ešte nemusí znamenať, že sme ho získali pre Krista. Ale aj nespasení ľudia dokážu vnímať nášho znovuzrodeného ducha v nás, aj keď sa nám priam nepodarí ich intelektuálne presvedčiť. Krotkosť veriaceho upozorňuje na neho ako na toho, kto je naplnený Kristovým Duchom.

Krotkí, pokorní, sa nechajú viesť a vyučovať. Majú zasľúbenie, že budú vedení a vyučovaní Bohom: „Činí to, aby pokorní chodili v súde, a vyučuje pokorných svojej ceste“ (Žalm 25:9).

Sila veriaceho, ktorá mu umožňuje ovládať seba, svojho vnútorného človeka, pramení z jeho nového charakteru, ktorý získal skrze Ducha a prebývania v Kristu. V ovocí je označená ako zdržanlivosť alebo aj ako sebaovládanie.

Vnútorná sila človeka sa prejavuje v jeho vonkajších postojoch a činoch. Prejavuje sa v telesnej

oblasti sebaovládania a odolávania žiadostiam. Máme mať pod kontrolou svoje reakcie a pohnútky na vplyvy okolia a prostredia. Všeobecne vieme, že máme mať kontrolu nad telesnými žiadosťami, ale aj nad takými, ako píše Jakub: mať pod kontrolou svoj jazyk a držať ho na uzde a mať moc pojať na uzdu i celé svoje telo. Jazyk, tento malý úd, by sme mali používať tak, aby bol na požehnanie iným a nie inak.

Telo, ale aj duša, majú byť služobníkmi ducha človeka, byť podriadené duchu, byť pod jeho vládou. Vo večnosti sebadisciplinovanými budeme, ale je veľmi cenné, keď veriaci takým už je aj v tomto časnom živote.

Náš citový život potrebuje sebaovládanie. Mnohí sú citovo nestabilní na rôzny spôsob. Keď sa nám city vymknú spod kontroly, platíme za to často vysokú cenu. Citová stabilita je známkou nového ducha.

Zdržanlivosť alebo sebaovládanie, je v mnohom dobrým nielen pre nás, ale predovšetkým aj pre naše okolie a poslanstvo evanjelia. Potrebujeme aj v tomto rásť a prinášať hojné ovocie.

Pán Ježiš Kristus hovorí svojim:

„Zostaňte vo mne a ja vo vás; ako letorast nemôže niesť ovocie sám od seba, keby nezostal na viniči, tak ani vy, keby ste nezostali vo mne. Ja som vinič, vy ste letorasty. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, ten nesie mnoho ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič robiť“ Ján 15:4–5
„Tým je oslávený môj Otec, aby ste niesli mnoho ovocia a boli mojimi učeníkmi“ Ján 15:8